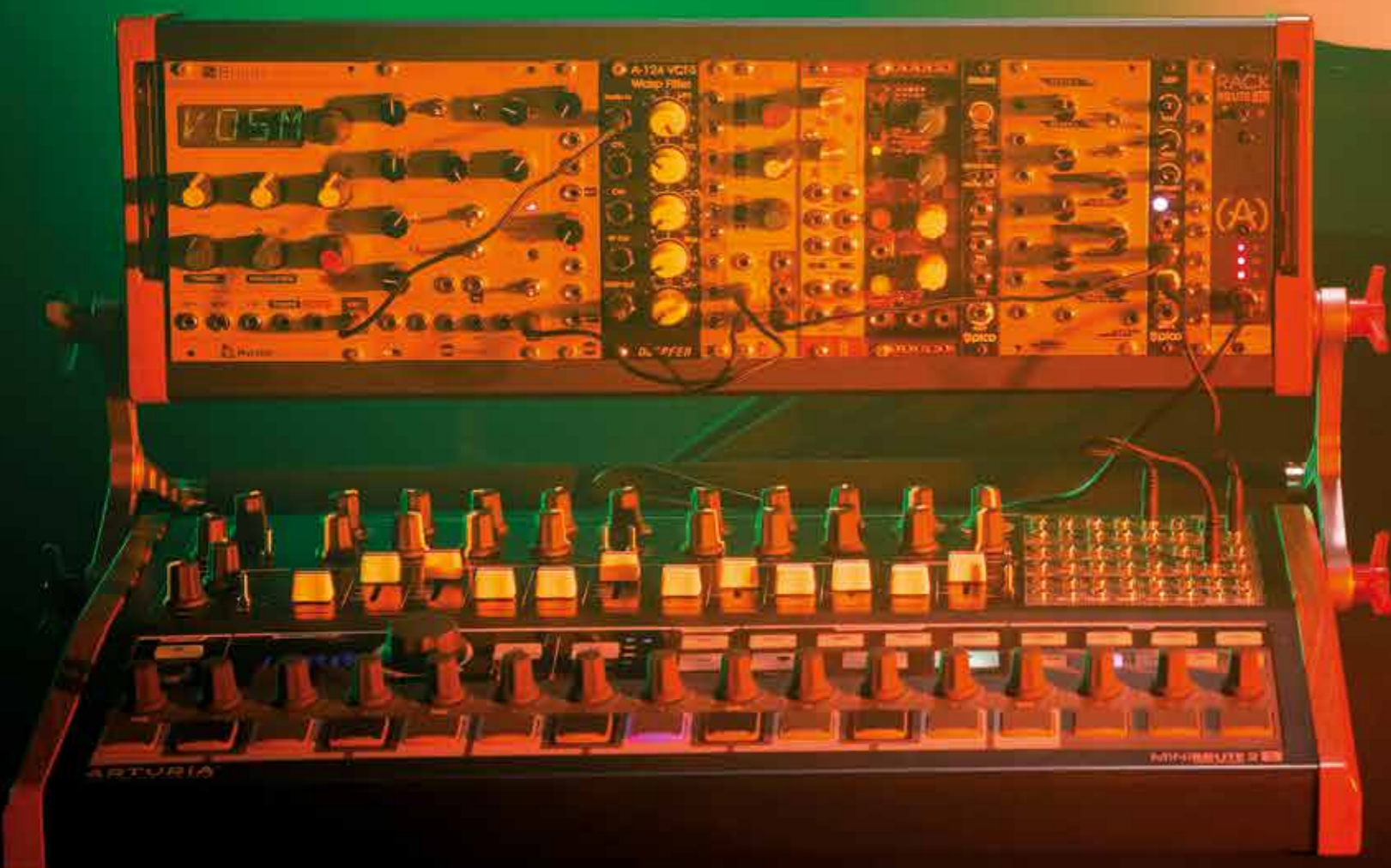

Klankkameleons

Er zijn merken die bij de introductie van een nieuwe synth het internet laten ontploffen. Arturia is er daar eentje van. Hoe opzienbarend zijn de nieuwe MiniBrute 2, 2S en het RackBrute-systeem als je ze in handen hebt?

door Ruud Lekx > ruud@interface.nl

Over de vorige Mini- en MicroBrutes had iedereen een uitgesproken mening, of die nu op feiten of horen zeggen gebaseerd was. De aankondiging van de MiniBrute 2 en 2S op de afgelopen NAMM show leidde ook weer tot allerlei – vroegtijdige – speculaties op de diverse internetfora. Voor de MiniBrute 2 (het model met toetsenbord) en 2S (de ‘S’ staat voor ‘sequencer’) werkte Arturia nauw samen met Yves Usson, een ervaren synthontwerper die ook aan de basis stond van eerdere analoge Arturia synths. Eigenlijk is het gek dat de nieuwigheid weer MiniBrute heet, want het is een heel andere synthesizer dan het origineel. Hij heeft andere functies, klinkt anders en ziet er ook anders uit. Bij de eerste aanblik dacht ik meteen: MatrixBrute Light!

Zo ziet de synth er namelijk niet alleen uit, maar zo klinkt ie ook voor een groot deel. In principe is het een analoge monosynth, maar diverse modules (zoals de sequencer/arpeggiator, het pitch to voltage-deel en de lfo's) zijn digitaal. Daarom kunnen die laatste via midi-gesynchroniseerd worden. Het

Xtra

- introductie-video's voor de 4 producten
- audiodemo's
- handleidingen

INFO

- **Prijs excl:**
 - MiniBrute 2 € 649,-
 - MiniBrute 2S € 649,-
 - RackBrute 3U € 259,-
 - RackBrute 6U € 359,-
- **Distributie:** Pro Media Connect, 0252 629365
- **Internet:** www.promediaconnect.nl www.arturia.com

Bij de eerste aanblik dacht ik meteen: MatrixBrute Light!

complete signaalpad en de oscillators zelf zijn 100% analogoog.

We bekijken eerst wat er boven de streep zit: de synthesizer-engine, want die is in beide machines gelijk. Daarna kijken we onder de streep, want daar bevinden zich de verschillen. Die streep is overigens letterlijk: de beide machines zijn zo qua lay-out in tweeën gedeeld.

Oude bekende

Waar de oude MiniBrute het nog moest doen met één analoge oscillator met sub, hebben de 2 en 2S twee oscillators. Dat maakt het klankpalet meteen een heel stuk breder. Net

als bij de MatrixBrute levert oscillator 1 gelijktijdig bruikbare rechthoek-, zaagtand- en pulsegolven, en ook fm behoort tot de mogelijkheden. Als extra modifiers zijn er respectievelijk Metalizer-, Pulse Width- en Supersaw-knoppen voor de betreffende golfvormen. Je kunt deze parameters met de lfo's moduleren. Standaard staan die toegevoegd; wat te zien is aan de blauwe tekst onder de potmeters. Dat systeem werkt op zich goed, maar je moet er wel even aan wennen. In wit zie je de functie van de potmeter; in blauw wat er standaard aan gekoppeld zit.

Oscillator 2 is beperkter. Hier is het de ene golfvorm of de andere, zonder modifiers. Wel zijn er range switches, zodat je 'm behalve als oscillator ook als lfo kunt gebruiken. Er zijn ook twee dedicated lfo's, met verschillende golfvormen die sync kunnen lopen met midi of clock, en in de sequencer van de 2S zitten er nog twee verborgen.

Het filter is ook een oude bekende: het 12dB Steiner-Parker filter van eerdere Arturia synths. Het is hier een multimodefilter,

met natuurlijk een eigen adsr-envelope met bipolaire regelaar, dus de adsr kan positief of negatief werken. Een functie die ik op de MatrixBrute veel gebruik, is hier ook terug te vinden: resonance-modulatie. De resonance heeft een aparte modulatieparameter, hier gekoppeld aan lfo 1, waardoor je 'm heel muzikaal kunt inzetten. Als laatste is er een attenuator die standaard de aanslaggevoeligheid bepaalt, maar die je in de patchbay als sterkteregelaar voor wat dan ook kunt gebruiken. Op de vca zit er nog eentje.

De vca heeft verder de bekende Brute Factor-knop, die een feedbackloop maakt. Verder master volume, global tuning en interessant genoeg slechts één ad-envelope generator voor de vca: de adsr is namelijk standaard aan het filter toebedeeld. Die ad is dankzij een gate/trigger switch en een loop switch wel flexibeler dan je denkt. En als je toch liever de adsr wilt gebruiken, dan patch je die gewoon naar de vca.

Het serieuze werk

Veel van de kleine beperkingen in het standaard signaalpad worden gecompenseerd door iets wat de MiniBrute niet heeft: een echte patchbay. En dan niet een lullig paar plugjes achterop, nee: we hebben 48 patch points, ongeveer gelijk verdeeld tussen inputs en outputs. Een groot deel van de

De partytrick van de 2S is de uitgebreide sequencer, een soort Beatstep Pro on steroids

synthelementen zien we terug op de patchbay, waar je ook allerlei nieuwe sounddesign-mogelijkheden krijgt. Zo is oscillator-sync mogelijk, maar kun je ook andere waveforms door de Metalizer halen, er is cv-control voor de mixer, een audio-input, en ga zo nog maar een tijdje door. Dit is het serieuze werk: een Korg MS20 is er niks bij. De patchbay maakt van de MiniBrute een echte semimodulaire synth met bergen serieuze extra mogelijkheden als je het patchpanel slim gebruikt. En het idee om 'm als basis te gebruiken voor een modulair systeem komt zo wel heel dichtbij. Extra oscillators, filters, envelopes, en allerlei gek: komt u maar.

Achterop beide synths is het dan ook behoorlijk leeg: audio-out, midi-in/out (gelukkig met normale din-pluggen!), usb-poort en de adapteraansluiting.

MiniBrute 2

Het eerste verschil is meteen duidelijk: de MiniBrute 2 heeft een echt keyboard. Dat is slechts 2-octaafs, maar verstuurt wel velocity en aftertouch. En het zijn fullsize toetsen, dus geen gepriegel, en met normale pitch- en modulatiewielen op de goede plek naast het keyboard. De 2 heeft een arpeggiator die werkt zoals je dat van

een arpeggiator mag verwachten. Je drukt op Play, speelt de toetsen en selecteert met de switches bovenop de verschillende variaties: up, down, ondersteboven, binnenstebuiten, et cetera. Opvallend: de timing rate heeft ook triplets voor elke variant – iets wat de 2S mist. Met de shift-button selecteer je onder meer hold, de swing rate, de gate time en retrigger-opties. Eenvoudig en snel.

De sequencer van de MiniBrute 2 deed me erg denken aan de goede oude Roland SH-101: dezelfde opzet van op Record drukken, nootjes spelen en klaar. Je kunt noten toevoegen en de timing veranderen of weghalen, maar daar is het allemaal wel mee gezegd. Eén sequencerspoor dat pitch-, gate- en velocity-informatie combineert in één step. En net als bij de SH-101 is de sequencer ook extern te klokken met bijvoorbeeld de cowbell van een 808: de basis van menige acid- en elektrotrack uit de jaren negentig. Verder zijn er transpose-buttons voor het keyboard, en wat routings voor de wielen. Kortom: de MiniBrute 2 speelt je voornamelijk met de hand, waar soms de sequencer bij helpt voor kleine loopjes. Het is zeg maar, even grof gezegd, de sound-engine plus de Arturia Keystep.

MiniBrute 2S

De MiniBrute 2S is een heel ander verhaal. Ten eerste is er geen keyboard, maar dat betekent niet dat hij niet met de hand is te bespelen. Net als bij de Arturia Beatstep dienen de zestien sequencerknoppen als aanslaggevoelige (en drukgevoelige!) pads, zelfs met 'zwarte' en 'witte' aanduiding om een beetje op een keyboard te lijken. Bach speel je er niet mee, maar als pruts-keyboardje om baslijntjes te spelen voldoet het eigenlijk best aardig.

De partytrick van de 2S is natuurlijk de uitgebreide sequencer; een soort Beatstep Pro on steroids, zeg maar. Ook hier een sequencerspoor, maar dat bestaat uit vier aparte tracks met informatie: pitch, gate, velocity en pressure. Die eerste twee spreken redelijk voor zich. Ze hebben wel elk naast de hoofdparameter een tweede: bij pitch is dat slide, en bij gate is dat gate length, waarbij ook een samenvoeg- en een Ratchet-functie zit. Gaaf!

Maar het wordt echt leuk als je tracks 3 en 4 voor andere zaken dan velocity en aftertouch inzet. En dat kan. Ze syncen dan niet langer met de eerste twee, maar lopen onafhankelijk. Ze kunnen voltages uitsenden, een envelope generator triggeren of een lfo met verschillende waveforms, waaronder sample & hold. Hiermee kun je in je sequences allerlei extra spannende bewegingen programmeren. En je kunt de synth op deze manier ook parafonisch programmeren. Niets weerochoudt je ervan om die laatste twee tracks naar oscillator 2 te sturen als pitch/gate-informatie, en de eerste twee naar oscillator 1.

En zo maak je twee verschillende sequences met beide oscillators. In theorie kun je zo ook externe synths besturen.

Net als de Beatstep Pro heeft de 2S ook verschillende toonladders, waarbinnen je de sequences kunt laten lopen. De 2 mist deze feature, maar de 2S heeft weer geen triplets. En door het display zie je op de 2S veel beter wat je doet: zo zie je op de 2 niet wat het exacte tempo is. De 2S heeft natuurlijk ook een ingebouwde arpeggiator. Het leuke daaraan is dat je een pattern, zodra je iets leuk hebt gevonden, kunt 'opnemen' en converteren in een sequence. Goed bedacht! De 2S kan in totaal vier banken van zestien sequences opslaan, en een pattern kan tot 64 noten bevatten. Je kunt ook patterns chainen tot langere patterns. Het opslaan heeft wel wat beperkingen, dus het is wel handig om van tevoren na te denken over

wat je waar gaat zetten en welke info je gaat saven.

Light-versie

Wat vinden we ervan? De vorige MiniBrute vond ik een erg leuk ding voor weinig geld, maar de 2 en 2S zijn van een heel andere orde. Na een weekje flink stoeien blijf ik nog steeds bij de eerste snelle conclusie: MatrixBrute Light. De klank van de vco's, het filter, het gedrag van de lfo's en EG: het is allemaal precies als bij de MatrixBrute. Die is natuurlijk veel duurder en flexibeler, maar toch: ik was vorig jaar zo onder de indruk van het recensie-exemplaar dat ik 'm heb gekocht. Ik kon dus goed vergelijken. Misschien dat er kleine verschillen zijn, maar qua overall klank is het een kleine MatrixBrute. Klaar. Dat maakt 'm niet alleen supergaaf, maar

SPECIFICATIES

MiniBrute 2

- analoge monofone synthesizer
- keyboard met aftertouch
- semimodulair met 48-punts patchbay
- 2 oscillators, waarvan 1 met soundshapers en ingebouwde mixer
- Steiner-Parker multimodfilter (lp, bp, hp, notch)
- 2 lfo's met midi-sync

- adsr- en ad-envelope generators
- eenvoudige sequencer en ingebouwde arpeggiator
- patch panelmod matrix met 48 cv-input en -output
- midi-in/uit via 5-pins din
- usb-in/uit
- mono audio-out en hoofdtelefoonaansluiting
- externe audio-input
- 484x336x58mm
- 4,8kg

MiniBrute 2S

- analoge monofone synthesizer
- semimodulair met patchbay
- 16 aanslaggevoelige pads
- 3 tracks sequencer met 4 sporen en 64 steps
- 2 oscillators, waarvan 1 met soundshapers en ingebouwde mixer

- Steiner-Parker multimode filter (lp, bp, hp, notch)
- 2 lfo's met midi-sync
- adsr- en ad-envelope generators
- eenvoudige sequencer en ingebouwde arpeggiator
- patch panelmod matrix met 48 cv-input en -output
- midi-in/uit via 5-pins din
- usb-in/uit
- mono audio-out en hoofdtelefoonaansluiting

- externe audio-input
- 484x277x56mm
- 3,5kg
- inclusief 8 patchkabels

RackBrute 3U rack

- 88hp
- 20 aansluitpunten
- incl. stroommodule

RackBrute 6U rack

- 176hp
- 32 aansluitpunten
- inclusief stroommodule

Uit dit soort details blijkt dat het systeem is bedacht door mensen uit de praktijk

ook welhaast kameleonachtig in z'n klankmogelijkheden. Ga vooral niet af op promo-filmpjes vol scheurende synths, want de Arturia's kunnen zo veel meer. Ook hier geldt: dichthouden die volumepotmeters. Dan komen de subtiliteiten eruit.

De patchbay is geniaal: ik wou dat de MatrixBrute die had. Ja, voor interne patches is de matrix natuurlijk veel handiger en flexibeler, maar spreken met de buitenwereld doet deze 2/2S patchbay echt beter dan de 12 in/out's achterop z'n grote broer. De sequencers komen ook niet helemaal uit de lucht vallen: aan de MatrixBrute en Beatsteps kun je al zien dat Arturia een interessante visie heeft op wat een sequencer moet kunnen. En hoewel dat er soms hardwarematig niet helemaal uitkomt, gaat het wel ergens over. Als je een Beatstep (Pro) hebt, ga je fluitend met de 2S aan de slag; anders heb je even een kleine leercurve. Maar potverdomme, wat zijn dit gave synths, zeg! Helemaal als je ze in een wat groter geheel ziet met het laatste onderdeel: de RackBrutes.

RackBrutes

Die RackBrutes zijn twee eurorack-cases van respectievelijk een of twee rijen hoog. Alle stroomvoorzieningen zitten er al in: het is modules inpluggen, vastschroeven en klaar. De racks schroef je weer vast aan de bijbehorende schroefgaten in de MiniBrutes en voilà: je modulaire droomsynth is klaar.

Superhandig, want opklapbaar en configureerbaar in allerlei mogelijkheden. Bovendien hebben de RackBrutes kleine pootjes aan de voorkant, zodat bij het inklappen je patchkabels kunnen blijven zitten. Uit dit soort details blijkt duidelijk dat het systeem niet door productmanagers is bedacht, maar door mensen uit de praktijk. Alles werkt en past verder prima. Ze zijn wel redelijk ondiep (net als veel andere standaard eurorack-cases), dus als je veel zelfgemaakte modules hebt waar de prints aan het uiteinde uitsteken, dan wordt het lastig. Ik mis slechts één ding: een mogelijkheid om de MiniBrute 2 en 2S samen in een rack te zetten. Hoe gaaf zou dat zijn?

Wishlist

De bouwkwiteit van 2, 2S en rack is voorbeeldig, en alles voelt stevig aan en werkt goed. Al ziet het achterpaneel van de Brutes er wel wat rudimentair uit. Geen papieren handleiding helaas (wel internet-pdf), maar wel een op mooi dik karton gedrukt Cookbook met patchvoorbeelden. Gaaf.

Het zijn voor de rest vooral kleine dingen die voor verbetering vatbaar zijn. Zo is de maximale attacktijd van de adsr niet echt heel hoog, waardoor heel lange ambient sweeps lastig worden. Verder is het – zo weet ik uit mijn MatrixBrute-ervaring – gewoon onhandig dat je bepaalde settings alleen met de Midi Control Center software kunt veranderen. Bovendien: wordt dat programma over twintig jaar nog ondersteund? Wat ik mis bij de patchbays zijn (meer)

attenuators en vooral mixers. Want het is allemaal geweldig dat je lekker kunt patchen, maar als je cv's kunt afzwakken of juist optellen, zou dat nog veel meer spannends tot gevolg hebben. Er zijn wel twee attenuators aanwezig, maar meer was welkom geweest.

De prijs ligt wat hoger dan bij de oorspronkelijke MiniBrute, maar voor zo'n 650 euro is vooral de 2S nog steeds een superdeal. Tijdens het werken met de synths dacht ik niet een keer 'Waarom nou zo?' Wel kun je natuurlijk een lijstje maken van wat er nog meer op had gemoeten, te beginnen met geheugenplaatsen. Die hebben de meeste analoge monosynths natuurlijk niet, maar de sequencers heeft ook al geheugens; zo ga je dan denken.

Conclusie

Prima synths, lekker flexibel, goed klinkend, prima geprijsd, zwaar tof door patchbay en – in het geval van de 2S – de sequencer. Daar komt het in het kort allemaal op neer. En omdat in de meeste studio's tegenwoordig wel een eurorackje staat, is ook de RackBrute-toevoeging een heel slimme. Samen met de patchbay kan daardoor een supergaaf en flexibel systeem ontstaan, dat alleen begrensd wordt door je eigen fantasie. ■

HET OORDEEL

- +** • goed klinkende analoge monosynths met veel mogelijkheden
- patchpaneel

- • adsr-tijden zijn wat kort